

Sygn.akt III AUa 576/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Barbara Orechwa-Zawadzka (spr.)

Sędziowie: SA Dorota Elżbieta Zarzecka

SA Sławomir Bagiński

Protokolant: Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 25 września 2019 r. w B.

sprawy z odwołania A. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o przywrócenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 17 lipca 2019 r. sygn. akt IV U 423/19

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 576/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 4 stycznia 2019 roku (znak: I/25/023051520) odmówił A. D. przedłużenia prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy po 30 listopada 2018 roku.

Od powyższej decyzji A. D. złożyła odwołanie.

Sąd okręgowy w Olsztynie po rozpoznaniu odwołania wyrokiem z dnia 17 lipca 2019 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał A. D. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od 1 grudnia 2018 r. do 30 listopada 2020 r. Z ustaleń Sądu wynikało, że wnioskodawczyni A. D. urodziła się (...). Posiada wykształcenie zawodowe – zawód: rolnik-ogrodnik. W okresach aktywności zawodowej pracowała między innymi na stanowiskach kierownika sklepu oraz pomocy kuchennej.

Okolicznością istotną dla rozstrzygnięcia sprawy była ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni, w szczególności ustalenie, czy jest osobą niezdolną lub częściowo niezdolną do pracy.

Wymagało to wiadomości specjalnych. Celem wyjaśnienia stanu zdrowia wnioskodawczyni i ustalenia podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, Sąd orzekający dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy z zakresu ortopedii, neurologii i neurochirurgii. Biegli z zakresu neurologii, ortopedii i neurochirurgii rozpoznali u odwołującej szereg schorzeń, które

wyszczególnili w wydanych opiniach. W ocenie biegłych schorzenia, na jakie cierpi wnioskodawczynie powodują jej dalszą częściową niezdolność do pracy po 30 listopada 2018 r., do 30 listopada 2020 r.

Sąd I instancji przytoczył przepis art. 57 ust.1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1270) oraz przepis art. 12 tej ustawy. Sąd wskazał, iż w ocenie biegłych neurologa i ortopedy przyczyną niezdolności wnioskodawczynie do pracy są mnogie dysfunkcje układu ruchowego, w szczególności kręgosłupa oraz stawów kolanowych. W przedmiotowej sprawie skarżąca pracuje fizycznie, na stanowisku wymagającym znacznego obciążenia układu ruchowo-kostnego. W związku z tym faktem nie powinna nadwyręzać, i tak już obciążonych, kręgosłupa oraz stawów kolanowych.

Analogicznie wypowiedział się biegły neurochirurg, wskazując podobne rozpoznanie jak biegły z zakresu ortopedii i neurologii. Wskazał jednoznacznie w opinii, że potwierdza opinię wydaną przez biegłych.

Zdaniem Sądu opinie biegłych są jasne, logiczne, pełne i zasługują na uwzględnienie. Zostały sformułowane po przeanalizowaniu historii chorób wnioskodawczynie znajdujących się w aktach sprawy i rentowych. Biegli sporządzający wskazane opinie dokonali bardzo starannego wszechstronnego rozpoznania, a wydane orzeczenia uzasadnili. Zważywszy na charakter stwierdzonych u wnioskodawczynie schorzeń, a także ze względu na jej wiek (50) i przebieg pracy zawodowej, brak jest podstaw do kwestionowania zasadności powyższych opinii. Zostały one opracowane przez specjalistów w zakresie zdiagnozowanych u odwołującej chorób, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie i doświadczenie zawodowe. W ocenie Sądu mogli oni obiektywnie ocenić stan zdrowia ubezpieczonej i stopień jej niezdolności do pracy.

Sąd orzekający w konkretnej sprawie nie jest obowiązany dopuszczać kolejnych dowodów z opinii biegłych tylko dlatego, że złożona opinia jest dla strony niekorzystna. Potrzeba powołania innego biegłego powinna wynikać z okoliczności sprawy, a nie z samego niezadowolenia strony z dotychczas złożonej opinii.

Zdaniem Sądu nie było więc podstaw do uwzględnienia wniosku dowodowego organu rentowego o powołanie nowego zespołu lekarzy biegłych zgodnie z zastrzeżeniami z dnia 1 lipca 2019 roku (k 59 akt sprawy), gdyż stan zdrowia odwołującej został dostatecznie wyjaśniony. Zgłoszone zastrzeżenia przez pozwanego stanowią jedynie polemikę z wnioskami biegłych, które zostały należycie umotywowane.

Mając powyższe na uwadze, Sąd I instancji uwzględnił odwołanie (art. 477¹⁴ § 2 kpc).

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy, zarzucając:

1) naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego, tj. art. 224 kpc wyrażające się tym, iż Sąd przyjął, iż sprawa jest już dostatecznie wyjaśniona, wobec czego zamknął rozprawę i wydał wyrok, pomimo tego, iż nie zostały jednoznacznie wyjaśnione okoliczności dotyczące oceny stopnia upośledzenia sprawności organizmu w przebiegu choroby odwołującej;

2) naruszenie przepisów kodeksu postępowania cywilnego tj. art. 217 § 3 oraz 233 § 1 kpc wyrażające się przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów poprzez:

a) zaniechanie przeprowadzenia dowodu z nowego zespołu biegłych wnioskowanego przez organ rentowy, który pozwoliłby na jednoznaczne ustalenie stopnia upośledzenia sprawności organizmu odwołującej, czym dodatkowo naruszono zasadę równości stron w postępowaniu;

b) uznanie okoliczności spornych za dostatecznie wyjaśnione:

3) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 12 ust.3, art. 57 ust.1 pkt 1 oraz art. 102 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.) poprzez ustalenie,

że ubezpieczona jest nadal częściowo niezdolna do pracy od dnia 1 grudnia 2018 r. i przyznanie w/w prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 grudnia 2018 r. do 30 listopada 2020 r.

Wskazując na powyższe skarżący wnosił o:

- zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania wnioskodawczyni, ewentualnie
- uchylenie rozstrzygnięcia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Olsztynie.

Organ rentowy wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

Ustalenia Sądu I instancji i wyprowadzane na ich podstawie wnioski Sąd Apelacyjny podziela i przyjmuje za własne, wobec czego nie ma potrzeby ich powtarzania.

Niezasadne są zarzuty naruszenia przepisów postępowania: art. 224 kpc, 217 § 3 i 233 kpc.

Wbrew tym zarzutom apelacji Sąd Okręgowy, dokonując oceny prawidłowości wydanych opinii uznał je za miarodajny i wystarczający dowód. Stanowisko swoje należycie uzasadnił, nie przekraczając granic swobodnej oceny dowodów.

Dowód z opinii biegłego, jak podkreśla się w orzecznictwie, podlega ocenie sądu przy zastosowaniu art. 233 § 1 kpc, na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych opinii, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych w niej wniosków (zob. uzasadnienie postanowienia SN z dnia 7 listopada 2000 r., I CKN 1170/98, OSNC 2001, Nr 4 poz.64; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2002 r., V CKN 1354/00, LEX nr 77046). W ocenie Sądu Apelacyjnego obdarzone przez Sąd I instancji wiarygodnością opinie są logiczne, konsekwentne i nie pozostawiają wątpliwości co do faktu niezdolności do pracy wnioskodawczyni w stopniu częściowym.

Biegli z zakresu neurologii i ortopedii wskazali, iż u wnioskodawczyni występuje:

- 1) mnoga dyskopatia ze stenozą kanału kręgowego odcinka lędźwiowego kręgosłupa i przewlekłym zespołem korzeniowym,
- 2) podostra rwa kulszowa prawostronna z objawami ubytkowymi,
- 3) esowata skolioza piersiowo-lędźwiowa
- 4) przebyte leczenie operacyjne stawów kolanowych z miscektomią przyśrodkową prawego stawu kolanowego,
- 5) zespół ciasnoty kanału prawego nadgarstka,
- 6) migrena.

Biegli wskazali, że w ich opinii każda praca wymagająca wysiłku fizycznego, stania lub chodzenia jest niewskazana. Wskazali, że występuje częściowa niezdolność do pracy, istnieje nadal po 30 listopada 2018 roku, a przewidywany okres niezdolności do pracy to 30 listopada 2020 roku. Wskazali, że zaplanowane leczenie operacyjne daje nadzieję na poprawę i ustąpienie bólu u skarżącej.

Biegły z zakresu neurochirurgii wskazał, że u wnioskodawczyni występują:

- 1) choroba zwyrodnieniowo-dyskopatyczna kręgosłupa szyjnego i lędźwiowego z przewlekłym zespołem korzeniowym,

- 2) rwa kulszowa prawostronna z objawami ubytkowymi,
- 3) skrzywienie kręgosłupa lędźwiowego,
- 4) migrena,
- 5) zespół cieśni nadgarstka prawego,
- 6) stan po leczeniu operacyjnym stawów kolanowych.

Uznał badaną za częściową niezdolną do pracy, wskazując, że niezdolność występuje

nadal po 30 listopada 2018 roku, jest okresowa zakreślając termin niezdolności na 30 listopada 2020 roku. Wskazał, że powodem są objawy dysfunkcji układu ruchowego, objawy korzeniowego oraz ograniczenia ruchomości w zakresie stawów kolanowych. Zgodził się z opinią wydaną przez neurologa oraz ortopedę.

W ocenie Sądu Apelacyjnego zasadnie podzielił wnioski wynikające z opinii biegłych, uznając je za w pełni wiarygodny dowód w sprawie, wystarczający do czynienia stanowczych ustaleń, bowiem w sposób fachowy i spójny opisują schorzenia występujące u wnioskodawczyni oraz wyczerpująco wyjaśniają, z jakich względów powodują one nadal okresową częściową niezdolność do pracy.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, wydane w sprawie opinie mogą stanowić podstawę rozstrzygnięcia. Płynące z nich wnioski są logiczne i jednoznaczne. Rację ma Sąd pierwszej instancji, iż opinia biegłego podlega, tak jak inne dowody, ocenie według art. 223 § 1 kpc, lecz co odróżnia ją pod tym względem, to szczególne dla tego dowodu kryteria oceny, które stanowią poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania sformułowanego w niej stanowiska oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej ocen, a także zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej. Zadaniem biegłego jest udzielenie sądowi, na podstawie posiadanych wiadomości fachowych i doświadczenia zawodowego, informacji i wiadomości niezbędnych do ustalenia i oceny okoliczności sprawy. Sąd też jakkolwiek opinia biegłego jest oparta na wiadomościach specjalnych, to podlega ona ocenie sądu w oparciu o cały zebrany w sprawie materiał, a zatem na tle tego materiału dowodowego koniecznym jest stwierdzenie, czy ustosunkowała się ona do wynikających z innych dowodów faktów mogących stanowić podstawę ocen w opinii zawartych oraz czy opierając się na tym materiale w sposób logiczny i jasny przedstawia tok rozumowania prowadzący do sformułowanych w niej wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 maja 2005 r., V Ck 659/04, Lex nr 180821; wyrok Sądu Najwyższego z 6 lutego 2003 r., IV CKN 17631/00, Lex nr 78280). Zdaniem Sądu drugiej instancji, opinie biegłych spełniają wszystkie powyższe wymogi, zostały sporządzone przez lekarzy właściwych specjalności, są kompleksowe, rzetelne, wnikliwie odnoszą się do stanu zdrowia wnioskodawczyni, uwzględniają posiadane przez nią kwalifikacje zawodowe.

Niezasadny był również zarzut naruszenia prawa materialnego – art. 12 ust.3, art. 57 ust.1 pkt 1 oraz art. 102 ustawy o FUS.

W myśl Art. 102 pkt 1 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do świadczenia uzależnione od okresowej niezdolności do pracy ustaje z upływem okresu, na jaki to świadczenie przyznano. Jak stanowi natomiast art. 61 ww. ustawy prawo do renty, które ustalo z powodu ustapienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy. Przepis ten stanowi odrębną od art. 57 ist.1 ustawy emerytalnej podstawę przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż dotyczy ubezpieczonych, którzy mieli już przyznane prawo do tego świadczenia na dany okres w oparciu o art. 57 ust.1 ustawy emerytalnej i w związku z upływem tego okresu złożyli ponowny wniosek o ustalenie uprawnień do świadczenia rentowego na dalszy okres. Wykładnia gramatyczna art. 61 ustawy emerytalnej wskazuje, że renta przywrócona nie oznacza innej nowej renty, lecz to samo świadczenie, do którego prawo uprzednio ustalo.

Zgodnie z treścią art. 12 ust.1 ww. ustawy, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy (ust.2), zaś częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (ust.3).

Jak wyżej wskazano, ocena stanu zdrowia wnioskodawczyni przez trzech biegłych sądowych nie nasuwała wątpliwości. Ocena taka z medycznego punktu widzenia wymaga wiadomości specjalnych i Sąd nie może opierać ustaleń w tym zakresie na własnym przekonaniu (wyrok Sądu Najwyższego z 24 lutego 2010 r. sygn.. akt II UK 191/09).

Zdaniem Sądu II instancji, Sąd Okręgowy nie miał podstaw do dalszego prowadzenia postępowania dowodowego, bowiem sporne okoliczności zostały dostatecznie wyjaśnione. Nie było też podstaw do uzupełniania materiału dowodowego na etapie postępowania apelacyjnego, dlatego wniosek dowodowy zawarty w apelacji o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu neurologii podlegał oddaleniu (art. 217 § 3 kpc w zw. z art. 391 § 1 kpc).

Mając na uwadze przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe, Sąd Okręgowy prawidłowo stwierdził, że wnioskodawczyni spełnia przesłanki niezbędne do przywrócenia prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na dalszy okres po 30 listopada 2018 r., do 30 listopada 2010 r..

Dlatego Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 kpc.-